

Ilgspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plānu un klimata adaptācijas pasākumu izstrāde 6 pašvaldībās

LIFE un Apvāršņa 2020 programmas

Konteksts

Ar klimata pārmaiņām saistītie riski ir īpaši raksturīgi pilsētās, piemēram, temperatūras paaugstināšanās, jūras līmeņa celšanās, ūdens trūkums, sausums, plūdi un pārtikas piegādes trūkuma risks. Šī ietekme kļūst intensīvāka, ja tiek ietekmēti sabiedriskie pakalpojumi, infrastruktūras un mājokļi.

Iedzīvotāju skaita pieaugums kopā ar klimata pārmaiņu ietekmi veido bīstamu kombināciju, kas jau tagad palielina risku cilvēku veselībai.

Mērķis

“LIFE programma” ir 1992. gadā izveidots ES finansēšanas instruments vides un klimata pasākumiem. LIFE vispārējais mērķis ir palīdzēt īstenot un attīstīt ES vides un klimata politiku un tiesību aktus, līdzfinansējot projektus ar Eiropas pievienoto vērtību.

“Apvāršnis 2020” ir lielākā ES pētniecības un inovācijas programma. Mērķis ir nodrošināt, ka Eiropa attīsta pasaules līmeņa zinātni un tehnoloģijas, novērš šķēršļus inovācijām un atvieglo publiskā un privātā sektora sadarbību, lai rastu risinājumus lielām problēmām, ar ko saskaras mūsu sabiedrība.

Finansējuma iespēju apraksts

Programma “LIFE” ir sadalīta divās apakšprogrammās: vides jomā (75% no kopējā finansējuma) un klimata pārmaiņu jomā (25% no finansējuma).

LIFE programma finansē projektus gan klimata pārmaiņu mazināšanai, gan lai pielāgotos klimata pārmaiņām. Klimata pārmaiņu mazināšanas jomā LIFE programma atbalsta projektus atjaunojamās enerģijas, energoefektivitātes, lauksaimniecības, zemes izmantošanas un kūdrāju apsaimniekošanas jomās. Attiecībā uz klimata pārmaiņu pielāgošanos programma

finansē projektus tādās jomās kā noturība pret ūdens trūkumu, sausums, mežu ugunsgrēki vai plūdi, pielāgošanās tehnoloģijas dažādām nozarēm un dabas resursu aizsardzība.

Tā nodrošina dotācijas labās prakses, izmēģinājuma un demonstrējumu projektiem, kas veicina lielāku noturību pret klimata pārmaiņām un palīdz samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, īstenojot un attīstot ES politiku un tiesību aktus, labās prakses un risinājumus. Eiropas Komisija īpaši meklē tehnoloģijas un risinājumus, kas projekta darbības laikā ir gatavi ieviešanai tuvu tīģus apstākļiem – industriālā vai komerciālā mērogā.

Pašreizējās LIFE programmas budžets ir 3,4 miljardi eiro. Ņemot vērā tā lielumu, LIFE programma nav paredzēta vides un klimata problēmu risināšanai, bet gan kā katalizators pārmaiņu paātrināšanai.

“Apvāršnis 2020” ir finanšu instruments, ar ko īsteno stratēģijas “Eiropa 2020” pamatiniciatīvu “Inovācijas savienība”, kuras mērķis ir nodrošināt Eiropas globālo konkurētspēju. “Apvāršnis 2020” ir atvērta ikvienam. Saskaņā ar pamatprogrammu “Apvāršnis 2020” ir tikai viens vienkāršotu noteikumu un procedūru kopums. Tas nozīmē, ka dalībnieki var pievērsties tam, kas ir patiešām svarīgs: pētniecībai, inovācijai un rezultātiem. Šāda mērķtiecīga pieeja nodrošina, ka jauni projekti tiek realizēti ātri un ka rezultāti tiek sasniegti ātrāk. Noteikumi ir izstrādāti, lai garantētu taisnīgumu, aizsargātu dalībniekus un nodrošinātu valsts līdzekļu pienācīgu izlietojumu.

Plusi un mīnusi LIFE un Apvāršņa 2020 programmai

ES programmu galvenās priekšrocības ir šādas:

- Vienots noteikumu kopums, kas pielāgots visam pētniecības un inovācijas ciklam un saskaņots ar citām jaunām ES programmām.

- Pamatprogrammā “Apvārsnis 2020” ES finansējums sedz līdz 100% no visām attaisnotajām izmaksām par visām pētniecības un inovācijas darbībām. Inovācijas darbībām finansējums parasti sedz 70% no attaisnotajām izmaksām, bet bezpeļņas organizācijām tas var būt palielināts līdz 100%.
- Tas ļauj vienlaikus izmēģināt jaunās pieejas un tehnoloģijas dažādās valstīs.
- Mērķtiecīgs finansējums palīdz nodrošināt to, ka labākās idejas tirgū nonāk ātrāk, un tās pēc iespējas ātrāk tiek izmantotas mūsu pilsētās, slimnīcās, rūpnīcās, veikalos un mājokļos.

Tomēr ES programmām ir arī daži trūkumi, piemēram:

- Pastāv liela konkurence starp projektu priekšlikumiem, un mazāk pieredzējušām vai mazām un vidējām organizācijām var rasties grūtības izstrādāt projektu priekšlikumus, kas tiktu apstiprināti.
- Mazām, vidējām pašvaldībām un organizācijām tas var būt izaicinājums, lai nodrošinātu projektu īstenošanai pietiekamu kapacitāti un cilvēkresursus.
- Mazām valstīm var būt grūti pierādīt projekta ietekmi, jo tirgus un nozares ir nelielas salīdzinājumā ar vadošajām ES valstīm.

Izmēģinājuma pasākumi, ko pašvaldības īsteno LIFE Adaptate projektā

- Águilas - Meža teritorijas izveide ar pilienu apūdeņošanu, izmantojot attīrīto ūdeni. Paredzams, ka tiks palielināts ūdens apjoms, ko pašlaik izmanto apūdeņošanai, šim nolūkam izmantojot attīrīto ūdeni. Turklāt pilsētas mežu platības palielināšanās izraisīs temperatūras pazemināšanos gada karstākajos mēnešos, papildus dodot priekšroku ūdens saglabāšanai stipru lietavu gadījumā. Turklāt šī darbība palielinās atjaunojamo energoresursu izmantošanu un patēriņu pašvaldībā, jo apūdeņošanas sistēma tiks darbināta ar saules enerģiju.
- Kartahena - LIFE programmas zaļo zonu savienošana. Paredzēts palielināt zaļās zonas Kartahenas perifērijā ar kokiem, zālājiem un atpūtas vietām. Šī darbība nākotnē savienos visas pilsētas velosipēdu joslas un ļaus atpūtas un sporta vietām veicināt veselīgus dzīves paradumus.
- Lorka - Nojumes lielākajās ielās Lorkā Noēnojuma izveide Lorkas pilsētas centrālajās ielās veicinās ne tikai iedzīvotāju un tūristu ilgāku uzturēšanos uz ielām, bet arī vietējo mazo biznesu, kas izvietots uz šīm ielām.
- Smiltene - mākslīgā ezera “Vidusezers” atjaunošana. Tiks iztīrīts ezers un atjaunota aizsprostu sistēma uz ezera, lai palielinātu spēju savākt un regulēt lietus ūdeni, tādējādi samazinot plūdu risku, kā arī novēršot vides piesārņojumu un absorbējot karstuma viļņus vasarās, kas ik gadu skar pašvaldību ar vien vairāk.
- Mértola – pielāgošanās pasākumi klimata pārmaiņām

Ēnu zonu izveide atpūtas vajadzībām pilsētu teritorijās ar vairāku veidu atjaunojamo energoresursu integrāciju. Tādu projektu veicināšana, kuru mērķis ir izveidot daudzfunkcionālus mežus, kuru pamatā ir vietējās sugas, lai veicinātu dabisko atjaunošanu. Ilgtspējīga tūrisma plāna izstrāde, politikas, resursu un infrastruktūras pielāgošana klimata pārmaiņām.

➤ Alfândega da Fé - Ēnoti laukumi ar saules paneļiem. Ēnojuma zonu izveide, integrējot atjaunojamus energoresursus. Projektu veicināšana attiecībā uz daudzfunkcionāla meža izveidi, kura pamatā ir vietējās sugas, un šo sugu dabiskās reģenerācijas veicināšana. Dabīgā ezera būvniecība, lai veicinātu vides atdzišanu, lauksaimniecības teritoriju apūdeņošanu un atbalstītu meža ugunsgrēku apkarošanu.

Kopsavilkuma tabula	
Pilsēta & valsts	Águilas, Lorka and Kartahena Spānija, Smiltene Latvijā, Mértola un Alfândega da Fé Portugālē
Investīciju projekts	Adaptācijas projekti
SECAP sektors	Publiskais apgaismojums
Gads	2017 - 2021
Finansēšanas iespējas	EU līdzfinansējums (no 55%)
Rezultāti	Ievērojami uzlabota noturība pret klimata pārmaiņu sekām.

Pasākumi, kuri var pretendēt uz programmu “LIFE”

- Novatoriski pielāgošanās pasākumi
- Novatoriski ietekmes mazināšanas pasākumi

Mértola pašvaldība

Šī faktu lapa ir daļa no finansējuma iespēju sērijas, kas atrodama šeit:
[html-link: html-link](#)